

Onderweg met de Heer in het Lucas-evangelie

Lucas 9:53 e.a.p.

Onderweg

Het evangelie volgens Lucas kan in twee grote delen verdeeld worden. Het eerste deel kan omschreven worden als de komst van de Zoon des mensen op aarde, en het tweede deel als het vertrek van de Zoon des mensen. Aan het begin van het eerste deel is er geen plaats voor de Heer in de herberg (Luc. 2:7). Aan het begin van het tweede deel willen de Samaritanen de Heer niet ontvangen in hun stad (Luc. 9:52-56). Het zijn de eerste gebeurtenissen in elk deel. Ook tegen het einde van de twee delen is er een parallelle gebeurtenis. Tegen het einde van het eerste deel is er de verheerlijking van de Heer op de berg (Luc. 9:28-36). Aan het einde van het tweede deel zien we de Heer de heerlijkheid binnengaan (Luc. 24:51). Elk deel begint met een verwerping van de Heer en aan het einde van elk deel zien wij de Heer in Zijn heerlijkheid. Het scharnierpunt in dit evangelie is daarom in Lucas 9:51 te vinden: 'Het gebeurde nu, toen de dagen van Zijn opneming in vervulling gingen, dat Hij Zijn gezicht vastbesloten wendde om naar Jeruzalem te gaan'. Lucas maakt ons vervolgens nog meerdere keren erop attent dat de Heer onderweg is, dat Hij een reis aan het maken is (9:53, 57; 10:1, 38; 13:22, 33; 17:11; 18:35; 19:1, 11, 28-29, 37, 41).

De eindbestemming van de reis

Op het eerste gezicht zouden we denken dat de reis van de Heer naar Jeruzalem voert als eindbestemming. Méér nog, we zouden kunnen denken dat de bestemming van de reis Golgota is om daar te lijden en te sterven. Inderdaad gaat de Heer wel op weg naar Jeruzalem, maar toch is dat niet de eindbestemming van Zijn reis. Het is, om het maar eens zo te zeggen, de belangrijkste tussenstop tijdens de reis. Want de reis die de Heer maakt tijdens het tweede deel van het Lucas-evangelie heeft alles te maken met 'de dagen van Zijn opneming' die in vervulling gaan. Zijn reis is dan ook niet ten einde, voordat we Hem zien scheiden van Zijn discipelen en Hij Zijn heerlijkheid ingaat (Luc. 24:51).

Dat is in feite wat 'de dagen van Zijn opneming' inhoudt. Zijn opneming is in het Gr. 'analepsis', wat is afgeleid van het Gr. 'analambano'. Meerdere keren wordt dit woord gebruikt om de hemelvaart van de Heer Jezus aan te duiden (Marc. 16:19; Hand. 1:2, 11, 22; 1 Tim. 3:16). In Handelingen 1:22 zien we dat de nieuwe discipel, die Judas de verrader moet vervangen, getuige moet zijn geweest vanaf de doop van Johannes tot aan de opneming van Jezus in de hemel. In 1 Timoteüs 3:16 gaat het van Jezus geopenbaard in het vlees tot Zijn opneming in heerlijkheid. De bestemming van de reis die de Heer maakt in het Lucas-evangelie is dan ook het ingaan in Zijn heerlijkheid. De reis van de Heer eindigt niet op Golgota, met Zijn sterven, maar in Zijn heerlijkheid. Golgota was wel de noodzakelijke weg voor de Heer, zoals Hij dat duidelijk maakte aan de twee discipelen die onderweg waren naar Emmaüs: 'Moest de Christus dit niet lijden en zo in Zijn heerlijkheid binnengaan?' (Luc. 24:26).

Via Jeruzalem, via Golgota

Waarom moest de weg van de Heer naar de heerlijkheid dan per se via Jeruzalem en het lijden op Golgota gaan? Hij ging via Jeruzalem, omdat het zo beschreven staat in de profetieën. Jeruzalem is de stad van de grote Koning (Ps. 48:3; Matt. 5:35). Overeenkomstig de oudtestamentische profetieën was de verwachting dat de Messias Zichzelf zou voorstellen aan Jeruzalem: 'Jubel luid, gij dochter van Sion; juich, gij dochter van Jeruzalem! Zie, uw koning komt tot u, Hij is rechtvaardig en zegevierend [of: reddend], nederig en rijdend op een ezel, op een ezelhengst, een ezelinnenjong' (Zach. 9:9). God doet Zijn woord gestand, van Zijn kant uit worden er geen fouten gemaakt. Zo presenteerde de Heer Jezus Zichzelf aan Jeruzalem als de beloofde Messias (Luc. 19:28-44). Vervolgens claimde Hij bovendien de tempel (Luc. 19:45-48). Door deze beide daden had Hij herkend moeten worden als Koning-Priester (Zach. 6:13; Ps. 110). Het was de tijd dat God naar Zijn volk omzag (Luc. 19:44b). Waar kon Hij dat beter duidelijk maken dan in Jeruzalem? En hoe anders dan geheel in overeenstemming met de profetieën?

De Heer ging via Golgota, omdat Hij verworpen werd. Hij wist dat Hij verworpen zou worden, en ook daarom ging de reis via Jeruzalem: 'Ik moet evenwel vandaag en morgen en de volgende dag voortgaan, want het gaat niet aan dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem. Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt en hen stenigt die tot u zijn gezonden' (Luc. 13:33-34a). Maar de verwerping maakte geen einde aan Zijn reis. De verwerping, Golgota, was een noodzakelijke fase van de reis: 'Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden, en zei tot hen: Zó staat er geschreven dat de Christus moest lijden en uit de doden opstaan op de derde dag, en in Zijn naam bekering tot vergeving van zonden moest worden gepredikt aan alle volken, te beginnen bij Jeruzalem' (Luc. 24:45-47). Let op het terugkerende 'moeten' in de twee laatst geciteerde verzen. De reis van de Heer ging via Golgota omdat God een 'masterplan' aan het uitvoeren was, en wel het werk van de verzoening, van vergeving en verlossing. Het kernvers van het Lucas-evangelie is niet voor niets: 'Want de Zoon des mensen is gekomen om het verlorene te zoeken en te behouden' (Luc. 19:10).

De oproep om Jezus te volgen

We komen later terug op de eindbestemming van Zijn reis. Maar eerst keren we terug naar het beginpunt van de reis. Kort voordat de Heer deze reis begon, deed Hij de oproep Hem te volgen (Luc. 9:23). Stelt u zich eens in gedachten voor, dat u juist op dat moment daar bij Hem stond! Net daarvoor zei de Heer dat Hij verworpen en gedood zou worden (vs. 22). Daarop vroeg Hij om Hem te volgen. Zou u Hem volgen om samen met Hem verworpen en gedood te worden? Dát is wat de Heer Zijn discipelen voor ogen stelde. Hij zou het nog twee keer uitdrukkelijk herhalen (Luc. 9:44; 18:31-33). Reist u nog steeds mee naar Jeruzalem?

De discipelen begrepen er toen niet veel van. Zij hadden de verwachting dat de Heer naar Jeruzalem reisde om het koninkrijk te herstellen. Ze begrepen het niet, ook als Hij hun zei dat Hij verworpen zou worden en zou lijden, want ze hadden gezien Wie Hij werkelijk was. Daar paste een lijdensverhaal, in hun optiek, niet bij. Kort hiervoor had Petrus de belijdenis uitgesproken dat Jezus 'de Christus van God' was (Luc. 9:20). De Heer spreekt dit niet tegen, integendeel, Hij zegt alleen dat ze het nog niet mogen rondbazuinen (vs. 21). Dan probeert Hij de discipelen duidelijk te maken dat ze nog maar een *deel* van het verhaal zien (vs. 22-26). Wat ze wel goed zien, is de eindbestemming van de reis, maar nog niet de weg ernaartoe en de timing van God. De Heer bevestigt de eindbestemming van Zijn reis, wanneer Hij vervolgens spreekt over het komen 'in Zijn heerlijkheid' (vs. 26), en het 'koninkrijk van God' (vs. 27).

De twee daaropvolgende gebeurtenissen illustreren de eindbestemming van de reis. Eerst is er de verheerlijking op de berg (Luc. 9:28-36), waarbij Petrus, Jakobus en Johannes de Heer Jezus mogen zien

in Zijn heerlijkheid (vs. 32). Ook daar gaat het gesprek over de 'uitgang' (Gr. 'exodos', d.i. vertrek) van de Heer Jezus (vs. 31). Vervolgens manifesteert de Heer Zijn gezag over een demon, waarbij allen versteld stonden over 'de majesteit van God' (Luc. 9:37-43). Waarom volgen de discipelen de Heer Jezus op Zijn reis? Dat is niet omdat Hij naar Golgota gaat, maar omdat ze Zijn eindbestemming hebben gezien, namelijk de Heer Jezus in Zijn heerlijkheid.

De eindbestemming van Zijn volgelingen

Het is belangrijk voor ons als Zijn volgelingen om duidelijk in te zien dat de eindbestemming van de Heer niet het kruis van Golgota was. Toen de Heer Jezus gestorven was en in een graf was gelegd, voelden al de discipelen dit als een nederlaag. Ze zaten er stuk voor stuk verslagen bij. Was dit nu het einde? Waren ze Hem hiervoor gevolgd? Maar wat een andere reactie zien we bij de discipelen, nadat ze de Heer Zijn heerlijkheid hebben zien binnengaan. Dan zijn ze vol blijdschap en zijn ze voortdurend in de tempel om God te loven (Luc. 24:52-53).

Op dat moment begrepen ze de eindbestemming van de reis van de Heer, en ook hun eigen eindbestemming. De Heer had heel wat meer voor hen in petto, en voor ons, dan wat ze ooit hadden kunnen vermoeden. Eigenlijk had de Heer dit al verteld in de drie gelijkenissen in Lucas 15. Wanneer eindigt het verhaal van het verloren schaap? Niet wanneer het door de herder gevonden is, maar pas als de herder het heeft teruggebracht in de stal. Wanneer eindigt het verhaal van de verloren munt? Niet als de vrouw weet waar het muntstuk ligt, maar pas wanneer ze het weer veilig opgeborgen heeft bij haar bezit. Wanneer eindigt het verhaal van de weggelopen zoon? Niet als hij uit de varkensstal komt, maar pas zodra hij weer volwaardig als zoon in het huis van zijn vader is gebracht. Zo spreekt ook Paulus aan het slot van zijn uiteenzetting over het evangelie, waarvoor hij de eerste acht hoofdstukken van de brief aan de Romeinen nodig heeft, over de heerlijkheid van de gelovigen (Rom. 8:30). In Hebrëeën 2:10 staat dat het Gods bedoeling was om veel zonen tot heerlijkheid te leiden. De Heer Jezus zegt in Zijn gebed tot de Vader: 'de heerlijkheid die U Mij hebt gegeven, heb Ik hun gegeven' (Joh. 17:22). De eindbestemming van de Heer Jezus was om in te gaan in Zijn heerlijkheid. Zo is het ook de eindbestemming van Zijn volgelingen dat zij tot heerlijkheid worden gebracht.

Komst en vertrek

Als wij de reis van de Heer volgens het Lucas-evangelie overzien, dan krijgen wij een merkwaardig beeld. De Heer kwam van de hemel naar de aarde (deel 1: de komst), om weer van de aarde weg te gaan naar de hemel (deel 2: het vertrek). Waarom maakte de Heer die reis? Vanuit allerlei bijbelplaatsen kunnen wij

verschillende antwoorden hierop formuleren. En er zijn ook meerdere antwoorden die juist zijn, omdat er zoveel mee samenhangt. Hij kwam om de Vader te openbaren. Hij kwam om de Schriften te vervullen. Hij kwam om de schepping te verzoenen met God. Hij kwam om Mens te worden, en om sindsdien ook als de verheerlijkte Mens in de hemel te zijn. Allemaal dingen die ten volle waar zijn, en er valt nog meer te noemen. Het zijn allemaal facetten van dezelfde schitterende

diamant. Maar het aspect dat Lucas ons laat zien, is dat Hij kwam om onderweg een werk te volbrengen waardoor Zijn volgelingen ook een eindbestemming hebben – waarvan zij nu nog slechts een glimp kunnen zien (vgl. 1 Kor. 2:9). Wij zijn onderweg en wij volgen Hem, wij dienen Hem, wij prijzen en aanbidden Hem. Wij zijn op reis en onderweg mogen wij in dankbaarheid uitzien naar de eindbestemming vol heerlijkheid, daar bij Hem.

Oude Sporen 2013

